

regnskabet for Finansaaret 1924—25 har afgivet Betænkning. Eksemplarer er omdelt.

Udenfor Dagsordenen har Undervisningsministeren Ordet, for at han kan fremsætte det anmeldte Lovforslag.

Undervisningsministeren (Byskov): Jeg skal have den Ære for det høje Ting at fremsætte *Forslag til Lov om offentlige Bibliotekers Ret til Frieksemplarer af Tryksager m. m.* Som det vil være ærede Medlemmer bekendt, nedsatte Undervisningsministeriet i Oktober 1924 et Udvalg, bestaaende af Embedsmænd fra Bibliotekerne og Ministeriet, der skulde behandle forskellige Forhold vedrørende vort Biblioteksvæsen. En væsentlig Del af Opgaven blev den at tage Stilling til Spørgsmaalet om Pligtaflevering til Statens store Biblioteker, og allerede i Januar 1925 afgav Udvalget en særlig Betænkning angaaende Aflevering af Aviser, en Betænkning, der resulterede i Loven af 18. April 1925. Nærværende Lovforslag tilsigter at indføre en Nyordning angaaende Aflevering og Opbevaring af andre Tryksager, og af praktiske Hensyn er Loven af 18. April 1925 indlemmet i Lovforslaget. Den sidste samlede Lovgivning om Pligtaflevering er Loven af 2. Maj 1902. Det er altsaa forholdsvis nye Bestemmelser, der nu paa tænkes ændret; men vi befinder os ogsaa her paa et Omraade, hvor der har fundet en overordentlig stærk Udvikling Sted i de 25 Aar og en Udvikling, som det kan være nødvendigt at tage Hensyn til.

Efter Loven af 1902 skal der af alle trykte Sager afleveres 4 Eksemplarer, 2 til det kgl. Bibliotek, 1 til Universitetsbiblioteket og 1 til Statsbiblioteket i Aarhus, men man er nu kommet til Erkendelse af, at denne Tilstand ikke i Længden lader sig opretholde, da Bibliotekerne derved vilde komme til at vokse ud over alle rimelige Grænser. Et Par Tal vil vise Udviklingen. Fra 1902 til 1925 er Antallet af Bogtrykere vokset fra 592 til 814, af Aviser fra 230 til 304, af Tidsskrifter fra 673 til 1915, af Bøger fra 2 225 til 3 753 og af Smaatryk fra 23 626 til 73 134. Smaatryk omfatter: Programmer, Sange, Love, Beretninger, Regnskaber, Cirkulærer, Opraab, Prislistes, Køreplaner, Blanketter o. s. v. Antallet af Programmer er i samme Tidsrum vokset fra 2 550 til 14 081, Sange og Viser fra 6 583 til 22 810. Jeg ved ikke, om man kan tage dette sidste som et glædeligt Vidnesbyrd om, at de ikke har Ret, der paa staar, at Sungen er uddød her i Landet eller

er ved at uddø; men det betyder i hvert Fald, at hvis Bibliotekerne stadig skal opbevare hele Mængden af trykte Ting, vil det nødvendiggøre stadige Udvidelser af Lokaler og af Personale og i et Omfang, som maatte vække alvorlige Betæneligheder. Jeg skal til Belysning deraf blot nævne, at paa det kgl. Bibliotek optog Smaatrykket i 1906 85 m Hyldeplads, i 1925 715 m. Naar det var saa grumme lidt i 1906, er Aarsagen den, at indtil Loven af 1902 kom, var der ingen Pligt til Aflevering af Smaatryk, saa de 85 m's Hyldeplads optoges af Ting, som man mere tilfældigt var kommet i Besiddelse af. Men alene den Hyldeplads, der fordrer til det, som er kommet siden 1906, er en betydelig Del. Væksten har siden den Tid gennemsnitlig været 35 m Hyldeplads aarlig; 35 m er Rundetaarns Højde.

Nu er det selvfølgelig meget vanskeligt at sætte Skel imellem, hvad det kan være af Betydning at opbevare, og hvad der maa kaldes ganske værdiløst. Selv det, der nu kan synes mest interesseløst, kan jo tænkes at faa Betydning for en fremtidig Forsker, og for saa vidt kan man sige, at det i det hele taget er meget betænkeligt at udelukke noget som helst af det trykte fra Opbevaring i Bibliotekerne. Men man maa paa den anden Side gøre sig klart, at selve Mængden af det opbevarede til sidst kan blive saa stor, at det hele bliver værdiløst. Som Eksempel kan jeg nævne en enkelt lille Ting, der staar anført i den Beretning, som Udvalget fra 1924 har afgivet. Der kom en Dag en Historiker op paa det kgl. Bibliotek. Han var blevet interesseret i en Vise, der en Gang var blevet skrevet til en Skomager Hansen i Næstved. Biblioteket kunde glæde ham med, at Visen fandtes i Samlingen deroppe, og man kunde oven i Købet, for at lette ham Arbejdet med at finde den, levere ham de Viser, der angik Folk med Navnet Hansen. Da han imidlertid fik at vide, at dette lille Udvalg af de opbevarede Viser fylder 48 Bind — eller Kapsler kalder man det i dette Tilfælde, opgav han det hele og gik bort. Og dette er altsaa væsentligt kun 25 Aars Høst. Prøver vi at se længere frem i Tiden, aabner der sig de mest overvældende Perspektiver. Om blot 250 Aar maa, naar vi anvender simpel Reguladetri, Hansen-Viserne antages at ville fylde ca. 500 Kapsler, og gaar vi ud fra, at Viseproduktionen vil forøges i en lignende Progression som den, vi har iagttaget i de sidste 25 Aar, ja, saa bliver Tanken svimmel overfor den Mængde, der skal opbevares paa Bibliotekerne; og det er ingen Overdrivelse